

HIV/AIDS
Mit tudunk róla, mit tehetünk ellene?

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

11. évfolyam

Programcsomag:
Toleranciára nevelés

A modul szerzője: Takács Katalin és Tomory Ibolya

Címlapkép: szkc211_10_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	16-17 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az érintettek ellen táplált előítéletek csökkentése és annak megvilágítása, hogy olyan pejoratív sztereotípiákat társítanak hozzá, amelyek inkább képzeleteinkből és a társadalmi előítéletekből táplálkoznak, mint reális ismeretekből, mégis társadalmi beidegződésekké válnak. A megbélyegzés és a kirekesztés hatásának megértetése adott személy életében, saját szerepek megfogalmazása a negatív vagy elfogadó attitűdök kialakulásában. A tények ismeretében segíteni önmagunk fertőzéstől való védelmében és abban, hogyan érhető meg azok helyzete, akiknek meg kell küzdeniük a HIV-vel nemcsak elméletben, de életük valóságában is.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás: család, barátok, párkapcsolat; kapcsolat: szolidaritás, segítségnyújtás, tolerancia; társadalom: intézmények, civil szervezetek; konfliktus: előítélet, diszkrimináció; életmód: életminőség, egészség, művészetek, sport; világkép: tudomány, értékek; kultúra: multikulturalitás; társadalmi nyilvánosság: információáramlás, propaganda, közvélemény; erkölcs és jog: szabályok, normák, döntés; globalizáció: világproblémák, nemzetközi szervezetek Tartalom: A HIV/AIDS-fertőzés fogalmi tisztázása. Adatok, alapvető információk és történetek a betegség okozta testi-lelki és társadalmi traumák érintettjeinek sorsáról. A HIV/AIDS elleni küzdelem néhány példája.
Megelőző tapasztalat	Veszélyes, halálos betegségekről előzetes ismeretek, híres emberek és a HIV/AIDS
Ajánlott továbbhaladási irány	Személyes ismeretek bővítése, közreműködés, részvétel fontos szerepének megerősítése az ismeretterjesztésben, felvilágosító programokban. Felhívni a figyelmet a személyes felelősségre, és hogy mindez összekapcsolódik a tájékoztatással, oktatással. Segíteni abban, hogyan adhatók tovább a HIV/AIDS-ről szóló ismeretek barátoknak, családodnak, környezetüknek.
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önszabályozás: érzelmek kezelése, kudarc-tűrés, kitartás, törődés, tolerancia A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: információk rendszerezése, problémaazonosítás Társas kompetenciák: empátia, segítségkérés, szolidaritás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom, Ember és környezete Tantárgyakhoz: társadalomismeret, biológia, földrajz, osztályfőnöki óra

	Modulokhoz: Ki az ombudsman? (szkc210_09), Mi az ára egy gyermeknek? (szkc210_10), A világ gyerekei I, II (szkc207_10, szkc209_10), Orvosok határok nélkül (szka211_12), Mit csinál egy szociális munkás? (szka208_45), Életben maradni (szka210_57)
Támogató rendszer	<i>The Child-to-Child Trust: Children for Health.</i> Children as Communicators of Facts for Life. London, 1993 <i>Sport Recreation and Play.</i> Unicef. New York, 2004 www.unicef.org/voy (a UNICEF Voices of Youth honlapja) www.unaids.org (az ENSZ AIDS-szel foglalkozó világszervezete, a UNADS honlapja)

Módszertani ajánlás

A pedagógusnak először magában kell tisztáznia, miért fontos a HIV-ről és az AIDS-ről tudni, beszélni: a fiatalokra és gyerekekre a HIV/AIDS-fertőzés veszélyei leselkednek korunkban, sokan fertőződnek meg azzal a vírussal, amely az AIDS-et okozza, és tovább növekszik a fertőzöttek száma. Ellentétben sokakkal, akik úgy hiszik, hogy ők kivételek, bárki megfertőződhet fajra, vallásra és szexuális orientációra való tekintet nélkül. Ezért a HIV és AIDS olyan fogalmak, amelyekről mindenkinek tájékozottnak kell lennie. Ugyanakkor a HIV/AIDS érzékeny téma, melyről keveset beszélnek iskolai keretek között. A téma érzékenysége alapos előzetes tájékozódást, felkészülést és a pedagógus személyes érzékenységének kialakítását igényli. Tekintse feladatának az előítéletek elleni küzdelmet a felvilágosítás és a nevelés eszközeivel.

A betegeknek nemcsak együtt kell élniük azzal a tudattal, hogy halálos betegségük van, de azzal a bizonytalansággal is meg kell küzdeniük, hogy milyen hamar és milyen mértékben válhatnak ténylegesen beteggé. Gyakran tetéződik ez azzal az akár képzelt, akár reális félelemmel, hogy mások rosszindulattal vagy a megértés hiányával fognak viszonyulni hozzájuk.

HIV-fertőzöttek vagy AIDS-betegek partnerei vagy családtagjai szintén ki lehetnek téve a meg nem értettségnek.

Ajánlott kiindulási pont: sokan ma már ismerik az AIDS fontosabb jellemzőit (a betegség halálos kimenetelű, szexuális úton és kábítószer-használattal is terjed, a szervezet védekező rendszere legyengül). Talán arról is hallottak már, hogy a fertőzés a köznapi érintkezések során nem terjed, mégis legtöbbször nem hajlandók fertőzött ember közelében lenni, kirekesztő magatartást tanúsítanak. Ez senki számára nem megoldás, és mindenki számára kellemetlen lehet. „Az első csata, amit az AIDS elleni harcban meg kell nyerni, az a betegséget körülvevő csend és a megbélyegzés falának lerombolása.” (Kofi Annan)

A modul megvalósítása során a pedagógusnak elsősorban arra kell törekednie, hogy elősegítse az elutasítás mint attitűd megváltozását. A feladatok, tevékenységek elvégzésekor hívja fel a figyelmet, hogy az önvédelem nem az elutasításban rejlik, hanem a felelős viselkedésben, kapcsolatteremtésben. Jó, ha megfogalmazódnak az egyéni szerep és felelősség szempontjai, de az AIDS-szel kapcsolatos problémát nem lehet csupán a magán-szférában kezelni: ez társadalmi szintű probléma is. A tanár segíthet megfogalmazni, hogy az egyéni szerep és a társas segítségnyújtás alapja a megértés.

A II/d feladatnál a megadott történetekből a csoportok létszámától függően két vagy három történet javasolt. Hatfős csoportoknál három, négyfős csoportoknál csak két történetet dolgozzanak fel.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Halmazábrák

P2 – Amit a HIV/AIDS-ről feltétlenül tudni kell

Diákmellékletek

D1 – HIV/AIDS-kvíz (d1)

D2 – A kvíz megoldásai (d1)

D3 – Instrukciók, szerepkártyák a vitához (d2)

D4 – Amit a HIV/AIDS-ről feltétlenül tudni kell (d1)

D5 – Történetek (d2)

D6 – Kampányok az AIDS ellen (d2)